

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/49/2013
Identifikačné číslo spisu:	5012200852
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Ida Hanzelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:5012200852.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci žalobcu: V. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I., zastúpený W. Z., nar. XX.XX.XXXX, I., proti žalovanému: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, so sídlom Želova 2, 829 24 Bratislava, IČO: 3796482, v konaní o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. PV 501/01058/2008/R zo dňa 22.06.2012, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/112/2012-76 zo dňa 27. augusta 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/112/2012-76 zo dňa 27. augusta 2013 p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline (ďalej aj „krajský súd“, príp. „prvostupňový súd“) podľa § 250j ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. PV 501/01058/2008/R zo dňa 22.06.2012 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalovaný žalobou napadnutým rozhodnutím postupom podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku v rámci odvolacieho správneho konania, podľa § 23 ods. 1 písm. e), § 77 ods. 1 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotných poisťovniach“) a podľa § 16 ods. 3 zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne, o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnom poistení“), zmenil platobný výmer Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Martin č. PV 501/01058/2008/R zo dňa 12.09.2008, ktorým žalobcovi určil poplatok z omeškania na zdravotné poistenie za obdobie od 3/1996 do 12/1997 a za obdobie od 11/1998 až do 04/1999 v sume 77 427,- Sk tak, že určil žalobcovi povinnosť zaplatiť poplatok z omeškania vo výške 0,2 % (ďalej len „poplatok z omeškania“) za obdobie od 11/1998 až do 04/1999 v sume 507,92 Eur.

Krajský súd zdôraznil a bral do úvahy skutočnosť, že Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 20S/77/2009-75 zo dňa 25.05.2010 už v danej veci preskúmaného správneho konania v rámci súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého skoršieho rozhodnutia žalovaného a postupu predchádzajúceho jeho vydaniu, č. PV 501/01058/2008/R z 27.03.2009, toto správne druhostupňové rozhodnutie z dôvodov podľa § 250 ods. 2 písm. c) a d) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okrem iného krajský súd v zrušujúcom rozsudku konštatoval, že v ďalšej časti správneho konania je potrebné sa zaoberať otázkou, či žalobca prihlášku do Všeobecnej zdravotnej poisťovne, ktorú mal v októbri 1998 tejto poisťovni doručiť, podpísal. Taktiež krajský súd v odôvodnení vyslovil, ako má správny orgán postupovať; že bude potrebné vykonať dokazovanie tejto právne relevantnej skutočnosti tak, aby bolo zrejmé, či sa žalobca stal poistencom Všeobecnej zdravotnej poisťovne od 01.11.1998 na základe ním vlastnoručne podpísanej prihlášky, prípadne na základe iného právneho úkonu alebo sa žalobca poistencom Všeobecnej zdravotnej poisťovne vôbec nestal. V zmysle tohto skoršieho rozsudku Krajského súdu v Žiline bol žalovaný povinný doplniť dokazovanie.

Z obsahu správneho spisu a vykonaného dokazovania pred správnym orgánom krajský súd konštatoval nesporné skutočnosti, že žalobca poistné platil poisťovni Perspektíva za obdobie celého roku 1998, teda aj za obdobie 11/1998 a 12/1998, za obdobie od 01/1999 do 04/1999 platil poistné Chemickej zdravotnej poisťovni Apollo (ďalej aj „poisťovňa Apollo“), pričom neustále zotrvával na tvrdení, že prihlášku v októbri 1998 do Všeobecnej zdravotnej poisťovne nepodpísal, ani nepodal a nestal sa od 01.11.1998 poistencom tejto poisťovne.

Krajský súd z vyjadrenia zdravotnej poisťovne Dôvera a z pripojenej prihlášky zistil, že žalobca doručil prihlášku do Chemickej zdravotnej poisťovne Apollo dňa 17.12.1998. Z pripojenej prihlášky je zrejmé, že sa na nej nachádza podpis žalobcu s dátumom 17.12.1998 a v kolónke poistený je uvedená zdravotná poisťovňa Perspektíva s termínom do 31.12.1998. V kolónke odkedy žiada poistenec - žalobca byť poistený v Chemickej zdravotnej poisťovni Apollo je uvedené od 01.01.1999. Obsah tejto prihlášky korešponduje s tvrdením žalobcu, že v roku 1998 bol poistencom a platil poistné poisťovni Perspektíva a teda aj v období 11-12/1998 a prihláškou zo 17.12.1998 doručenou Chemickej zdravotnej poisťovni Apollo, žiadal byť poistencom tejto poisťovne s termínom od 01.01.1999, pričom platil poistné tejto poisťovni.

Krajský súd pre posúdenie zákonnosti vyrubenia poplatku z omeškania konštatoval potrebu vyriešenia pravosti podpisu žalobcu na prihláške, ktorú mal tento podpísať 13.10.1998 a na základe ktorej sa mal stať od 01.11.1998, podľa tvrdenia žalovaného, poistencom Všeobecnej zdravotnej poisťovne.

Z obsahu administratívneho spisu ako aj preskúmaného rozhodnutia krajský súd zistil, že žalovaný sa neriadil právnym názorom Krajského súdu v Žiline vyplývajúcim z rozsudku č. k. 20S/77/2009-75 zo dňa 25.05.2010 a v ďalšom správnom konaní dostatočne nezistil skutkový stav potrebný na rozhodnutie vo veci, nakoľko dokazovanie potrebným spôsobom nedoplnil. Krajský súd v tejto súvislosti konštatoval: „..... otázku pravosti podpisu žalobcu na prihláške do Všeobecnej zdravotnej poisťovne, žalovaný ani prvostupňový právny orgán, neskúmal. V tejto veci nenariadili znalecké dokazovanie, ktoré by potvrdilo, resp. vyvrátilo uvádzané tvrdenia žalobcu v konaní. Žalovaný bol povinný pred vydaním rozhodnutia, riadne zistiť skutkový stav veci a v súlade s vyslovením názoru krajského súdu v skoršom rozsudku vykonať dokazovanie vo veci preverenia pravosti podpisu žalobcu na predmetnej prihláške. Táto okolnosť je podstatná pre posúdenie veci. Ostatné skutkové okolnosti sú nesporné a to tvrdenie, že žalobca za mesiace 11-12/1998 platil poistné zdravotnej poisťovni Perspektíva, za obdobie od 1-4/1999 platil poistné Chemickej zdravotnej poisťovni Apollo a tieto tvrdenia nie sú v rozpore (skôr naopak) s tvrdením žalobcu, že nepodpísal uvedenú prihlášku, a že teda nikdy nemal vôľu v októbri 1998 oznámiť Všeobecnej zdravotnej poisťovni, že chce byť od 01.11.1998 jej poistencom. Preto zistenie skutkovej okolnosti, teda či podpis na prihláške je pravým podpisom žalobcu alebo nie, je podstatný pre posúdenie veci.

Krajský súd poukazuje, že neobstojí zdôvodnenie žalovaného, že prihláška je riadne podaná a platná a má všetky stanovené zákonné náležitosti. Tieto závery nevyplyvajú z obsahu vykonaného dokazovania, nakoľko nebolo zo strany žalovaného ani prvostupňového správneho orgánu vykonané dokazovanie, ktoré by preverilo skutkové tvrdenie žalobcu o tom, že predmetnú prihlášku nepodpísal. Pokiaľ by toto skutkové tvrdenie žalobcu bolo preukázané ako pravdivé, potom záver žalovaného, že sa jedná o platnú prihlášku a riadne podanú prihlášku by nezodpovedal skutočnosti.

Súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného nevychádza z riadne zisteného skutkového stavu, i keď

žalovaný aj v konaní podľa zákona č. 581/2004 Z. z., je kompetentný vykonávať dokazovanie v súlade s ust. § 34 a nasl. zák. č. 71/1967 Zb. v spojení s § 77a ods. 1 zák. č. 581/2004 Z.z. a rozhodnúť na základe spoľahlivo zisteného stavu veci (§ 46, § 47 Zákona o správnom konaní, v spojení s § 77a ods. 1 zákona č. 581/2004 Z. z.).“

Podľa názoru krajského súdu v ďalšom konaní je potrebné, aby žalovaný nariadil vo veci znalecké dokazovanie za účelom zistenia pravosti podpisu žalobcu na prihláške, ktorá je súčasťou správneho spisu, ktorú mal žalobca podľa tvrdenia žalovaného podpísať 13.10.1998 a doručiť v mesiaci október 1998 Všeobecnej zdravotnej poisťovni.

O trovách konania krajský súd rozhodol tak, že úspešnému žalobcovi náhradu trov konania, z dôvodu ich neuplatnenia, nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu žalovaný podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie, ktorého petitom žiada, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný vyjadril nesúhlas s právnym názorom súdu zotrúvajúc na správnosti svojho rozhodnutia, pričom vyjadril svoje jednoznačné stanovisko, že preskúmané rozhodnutie žalovaného je po právnej, skutkovej, obsahovej i formálnej stránke správne, je v súlade so zákonmi a vychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu. Žalovaný má za to, že dostatočne preveril poistný vzťah žalobcu vo Všeobecnej zdravotnej poisťovni (ďalej len „VšZP“) od 1.11.1998 a postupoval v súlade s ust. § 32 ods. 2 Správneho poriadku. Pri rozhodovaní vychádzal najmä z údajov v Centrálnom registri poistencov, ktorý vedie od svojho zriadenia, pričom Centrálny register poistencov do jeho odovzdania žalovanému viedlo Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky. Údaje z tohto registra žalovaný považuje za všeobecne známe ako i známe žalovanému z jeho úradnej činnosti, ktoré s poukazom na ust. § 34 ods. 6 Správneho poriadku netreba dokazovať. Preto je podľa žalovaného dôkazné bremeno na strane žalobcu. Žalovaný je toho názoru, že žalobca 13.10.1998 podal prihlášku do Všeobecnej zdravotnej poisťovne, ktorá bola následne akceptovaná k 01.11.1998, na základe čoho sa stal poistencom Všeobecnej zdravotnej poisťovne.

Ďalej žalovaný vychádzal zo skutočností uvádzaných zdravotnou poisťovňou Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. a žalobcom. Podľa žalovaného sa krajský súd pri rozhodovaní nezaoberal skutočnosťou, že žalobca aj v roku 2012 vedel, že nebol poistencom VšZP od 01.11.1998 do 30.04.1999, keďže mu Chemická zdravotná poisťovňa APOLLO vrátila zaplatené poistné. Podľa žalovaného, ak bol žalobca presvedčený o tom, že nemal byť poistencom VšZP, mohol požiadať o nápravu vo svojom poistnom vzťahu. Taktiež krajský súd nevzal do úvahy dôkaz, ktorým Chemická zdravotná poisťovňa APOLLO potvrdila poistný vzťah žalobcu od 01.05.1999 a vrátenie neoprávnene zaplateného poistného žalobcovi v sume 81,85 Eur. Podľa žalovaného Chemická zdravotná poisťovňa APOLLO nemohla žalobcu prihlásiť skôr ako svojho poistenca, nakoľko od 01.11.1998 bol žalobca poistencom Všeobecnej zdravotnej poisťovne. V tejto súvislosti dáva žalovaný do pozornosti znenie § 26 ods. 1 prvá a druhá veta pred bodkočiarkou zákona o zdravotnom poistení, upravujúce časové obmedzenie práva poistencov na výber poisťovne vykonávajúcej jeho zdravotné poistenie.

Žalovaný poukazuje na rozpor vo vyhodnotení dôkazov krajským súdom vo vzťahu k obsahu cestovného dokladu žalobcu, predloženého k nahliadnutiu na pojednávaní konanom dňa 27.08.2013 pred krajským súdom, z ktorého vyplýva, že žalobca má v pase vyznačený dátum príchodu na územie Slovenskej republiky dňa 19.12.1998. Podľa žalovaného táto skutočnosť vyvoláva zrejmu pochybnosť o osobe, ktorá podpísala prihlášku do Chemickej zdravotnej poisťovne APOLLO, datovanú na 17.12.1998, keď v uvedenom období sa žalobca na území Slovenskej republiky podľa predloženého cestovného dokladu jednoznačne nenachádzal.

S poukazom na ust. § 250 ods. 1 veta druhá OSP má žalovaný za to, že krajský súd mal zákonom stanovenú povinnosť do konania pribrať druhého účastníka správneho konania, zdravotnú poisťovňu Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. Mamateyova 17, 850 05 Bratislava, IČO: 35 937 874.

Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta

prvá OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu a konanie, ktoré predchádzalo jeho vyneseniu v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP); odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a jednomyselne dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 250j ods. 7 OSP správne orgány sú viazané právnym názorom súdu.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 2 OSP), preto odkazuje na dôvody v ňom uvedené, ktoré dopĺňa na zdôraznenie správnosti ďalšími dôvodmi.

Viazanosť správnych orgánov právnym názorom súdu vzišlým zo súdneho prieskumu zákonnosti správnych rozhodnutí a procesných postupov predchádzajúcich ich vydaniu sa neviaže len na vecnú stránku merita sporu, prípadne správnosti aplikácie hmotnoprávnych administratívnych noriem použitých správnym orgánom na úpravu práv a povinností dotknutých účastníkov správneho konania. Právny názor súdu zasahuje a usmerňuje i aplikáciu procesných inštitútov toho ktorého správneho konania, vrátane spôsobu vedenia dokazovania za účelom zistenia riadneho skutkového stavu potrebného na vydanie zákonného rozhodnutia vo veci.

Z obsahu preskúmaného súdneho spisu ako i dôvodov rozhodnutia krajského súdu zo skoršieho súdneho prieskumu zákonnosti uloženia sporného poplatku z omeškania, v nadväznosti na obsah napadnutého rozhodnutia žalovaného a jeho argumentáciu uvádzanú v odvolaní je zrejmé, že žalovaný sa celkom svojvoľne neriadil právnym názorom krajského súdu na doplnenie dokazovania potrebným spôsobom a opätovne rozhodol bez riadneho zistenia skutkového stavu bez ohľadu na tvrdenie žalobcu spochybňujúce podanie jeho prihlášky do Všeobecnej zdravotnej poisťovne dňa 13.10.1998.

Hoci si žalovaný v odvolaní vyhodnotil žalobou napadnuté správne rozhodnutie ako zákonné, nemožno akceptovať za daných okolností prípadu jeho uspokojenie sa s kľúčovými dôkazmi použitými pre vydanie napadnutého rozhodnutia spočívajúcimi v bezmedznom odvolávaní sa na obsah Centrálného registra poisťencov. I skutočnosti známe správnomu orgánu z jeho úradnej činnosti treba dokazovať v prípade, ak boli spochybnené.

Na základe vyššie uvedeného úlohou žalovaného v ďalšom konaní bude doplniť dokazovanie skutkového stavu (§ 250i ods. 1 a 2 OSP) v naznačenom smere, kedy výsledky doplneného dokazovania vyhodnotí vo vzájomnej súvislosti s dosiaľ vykonanými dôkazmi ako i s novozistenými skutočnosťami, ktoré vyšli v priebehu súdneho prieskumu najavo.

Hoci bol žalobca v odvolacom konaní úspešný (§ 250k ods. 1 OSP), najvyšší súd mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko mu žiadne nevznikli a ani si žiadne neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.